

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben:
Vidéken:
Egy hóra
Negyedévre

Felelős szerkesztő:
Dr. MÓRICZ PÁL.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 47. és 49. szám.

Az ellenzék és a válság.

Nincs semmi hír a politikai válságról, mert a Schratt Kata szereplését komolyan venni nem lehet, — de azért az, aki a sorok közt tud olvasni, már látja a kibontakozás útját is. Az pedig nagyon szomorú az ellenzékre.

Az Andrassy-csoport és a szabadelvűpártból kilépettek igyekeznek a békés kiegyenlítés fonalát megtalálni a bonyodalom csomójában és már meg is találták. A szabadelvűpárt és az egyesült ellenzék közt ők a közvetítők és bizonyára számítanak a közvetítés díjára is, a miniszteri tárczákra. *Hízen csupa miniszterjelöltből áll az egész csoport.*

Mit akar az Andrassy-csoport? *Visszaállítani a jogfolytonosságot? Helyes. De hogyan akarja? Hatályon kívül akarja helyezni a november 18-án hozott törvénytelen házszabálymódosítást. Helyes. Perczel Dezső házelnököt eltávolítani a meggyalázott elnöki állásból. Helyes. Az erőszakos Tiszakormányt megbuktatni. Ez is helyes. De szigorítani akarja a házszabályokat is pártközi egyezmény útján. Már ez nem helyes.*

Ez nem a jogfolytonosság visszaállítása, hanem jogfeladás. Mért harcolt az ellenzék? Mért verte vissza az erőszakot? Mért üzte ki a törvényhozás terméből a darabontokat? *Azért, hogy pártközi egyezmény útján önmaga adja fel a régi házszabályokban gyökeredző jogait? Azért, hogy amit az erőszak nem tudott elrabolni, azt önként adja oda? Nagyon drága ár volna ez a Tiszafiók és a czinkos Perczel bukásáért. Az ellenzék megbocsájthatatlan bűnt követne el önmaga és a nemzet ellen, ha e feltételt elfogadná, — de végzetes taktikai hibát is követne el.*

Az egyesült ellenzéknek végig kell küzdeni a választási harcot úgyis, de semmi szín alatt fegyverbarátságban az Andrassy-csoporttal, mert a kilépettek fegyverbarátságban maradnak „lehetőleg“ még a szabadelvűpárttal is; a választás és a válság után pedig ellenségei lesznek ismét az ellenzéki

pártoknak is, a nemzet függetlenségi törekvéseinek is.

Nem szabad elfelejteni az ellenzéknek, *hogy az Andrassy-csoport nem állott a nemzeti jogokért folytatott nagy küzdelemben a nemzet örök igazai mellé. Akkor nem lépett ki a szabadelvűpártból Andrassy Gyula, a nagy hazafi. Bezzeg kilépett most, hogy a tüzből az ellenzékkel kapartassa ki a sült gesztenyét, a miniszterelnökséget.*

Semmiféle házszabályszigorításba nem szabad belemenni, a régi állapotokat teljesen vissza kell állítani. Hazugság az, hogy a zavargó elemek megfékezésére kell a házszabályszigorítás. *A nemzeti követelések elnyomására kell. Mért volt jó a házszabály tíz év előtt és mért nem jó most? Mért akkor még azok a kérdések, amelyek azóta a közvéleménybe belegyökeresedtek, úgy mint a magyar vezényszó, önálló vámterület, stb. nem háborgatták az országot és nem tüzelték az ellenzékét, pedig akkor is voltak viharos ülések, hosszadalmas viták, sőt botrányok is.*

De akkor még csak a költségvetés és az ellenőrzés körül csoportosultak az ellenzék feladatai és kötelességei. Ma azonban az ellenzék új eszmék zászlóvivője és a költségvetés tárgyalása harmadrangu kérdéssé törpült az önálló vámterület, a magyar vezényszó és az általános szavazati jog nagy kérdése mellett.

Ma már ezek életkérdések. Hogy tehát az alkotmányos élet régi rendje helyreálljon, *nem a házszabályokat kell módosítani, hanem az önálló vámterület és a nemzeti követelések kérdését kell megoldani.* Szó sem lehet többé arról, hogy e kérdések megoldása nélkül visszazökkenjen az alkotmányos élet a régi szatócsállapotába, ahonnan a nemzet lelkében szünyadó, de föltámadt nagy eszmék kiemelték. Azok, akik a nemzeti eszmékért küzdenek, nem zavargó elemek, hanem végrehajtói a nemzeti gondolatnak. Nem az igazságért küzdő és jogot követelő ellenzékét kell megfékezni, hanem a nemzet igazságos követeléseit kell kielégíteni. Az adósságot

nem úgy szokás kiegyenlíteni, hogy a hitelezőt egyszerűen agyonütjük. Már pedig az Andrassy-csoport így akarja kielégíteni a nemzetet, amely az 1867. évi XII. törvénycikkben foglalt adóslével alapján követel önálló vámterületet, magyar vezényszót, stb.

De hát a nemzet számára mit küzd ki az ellenzék? Az általános szavazati jogot? Hát az is valami. Ezt azonban az Andrassy-csoport nem akarja. Hát akkor mi értelme van annak, hogy az ellenzék őket kimélje az új választásoknál? Hiszen az Andrassy-csoport nem az ellenzékkel akar kormányt alakítani, hanem a szabadelvűpárttal — és így az Andrassy-csoport minden kerületében, amelyet küzdelem nélkül enged át az ellenzék, a saját zászlóit árulja el!

Az egyesült ellenzék küzdelmének elvégre vannak most közös céljai: az önálló vámterület, a magyar vezényszó és az általános választói jog. Ezzel szemben áll az erőszakos Tisza-párt, amelylyel a politika szenzáljai (Andrassyék) ki akarják egyeztetni. Hát nem helyesebb-e a nemzetre bizni a saját sorsát, mint a nemzet bérére kiegyezni a politikai szenzálokkal. Elvégre is az ellenzék nem veszíthet semmit, de megnyerhet mindent. A nemzetellenes kormánypárt nem nyerhet semmit, de elveszíthet mindent.

Mi lehet az új választások következménye? Ha a kormánypárt többsége megmarad, ki fog tenni, hogy ez a nemzedék még gyöngé, romlott és hitvány, amely megérdemli sorsát. Ha az ellenzék megerősödve kerül vissza a képviselőházba, akkor érdemes lesz tovább folytatni a küzdelmet, amelynek vége más nem lehet, csak a győzelem.

Ez a folytonos taktikázás, paklizás, alkudozás csak kárára van az ellenzéknek és a nemzetnek egyaránt, mert az egyenes, nyílt és becsületes küzdelemtől elszoktatja. Minden megalkuvás, leszerelés és kiegyezés a magyar nemzet jellemének ősi zománczát patogatja le apránként és a teljes elkorcsosodás útját egyengeti.

Rostkowitz Arthur.

Olcsóbb mint bármely

végeladás!

az árak tulhalmozott raktár miatt mélyen leszállítva lettek Gerő férfi- és gyermekruha áruházában. <<<<<<

DEBRECZEN, Piacz-utca 47. sz. a Dréher sörcsarnok mellett (az „Emke“ kávéházzal szemben.)

Politikai híreink.

— Budapest, december 23. —

Válságok a válságban.

Nagy és kegyetlen kérdőjel áll most az ország előtt: csakugyan bekövetkezik-e az a mondhatatlan válság, amely ellen küzd minden faktor, amely a nemzetről el akarja háritani, de amelyet a miniszterelnök szántszándékkal provokál. Ő nem paktumot akar, hanem győzelmet. Neki nem a cél, hanem összetörve, eltiporva akarja látni a nemzet minden erejét, mert ez ad a hatalmon maradandóságának biztosítékot és ezen az uton teljesítheti azokat a kötelezettségeket, melyeket Bécsben vállalt. És az oka, hogy elébe áll annak, hogy a teljes felfordulás és a polgárháború veszedelmei elháríthatók legyenek az országról. És ebben a pillanatban úgy áll a helyzet, hogy a miniszterelnök hatalma szembe került a nemzet jogával és e kettő között készül az összecsapás. Vajon ok-e, ár-e Tisza pozíciója azért a tömerdek pusztulásért, amelyet a ledöntése okozni fog? Példa nélkül való helyzethe került az ország, de lehetetlen, hogy ennek minden fázisát keresztül kelljen szenvednie. Vagy a kijózanodás az egyik részen, vagy a felháborodás a másikon sokkal előbb meghozza a megoldást.

Khuen és Széll.

Bécsi politikai körökben nagy feltűnést kelt, hogy Khuen-Hédervary tegnap Rátóton volt és csak este érkezett onnan vissza. Ma kiderült, hogy ennek az utnak a háttérben nem politikai kérdés áll.

A pannonhalmi főpát kitüntetés.

Bécsből jelentik, hogy a király december 17-iki kéziratával dr. Fehér Ipoly pannonhalmi főpátnak, a közügyek és a tanügy terén szerzett érdemei elismerésül, a titkos tanácsosi méltóságot díjmentesen adományozta.

A pezsgőzés története.

November hó tizenhétzadikán nagy muri volt a Continentálban. Nem este kezdtek a mulatást és reggel végezték, mint a lumpok szokták, hanem finoman és elegánsan: ebédhez itták a pezsgőt. Aztán itták estig, sokat, nagyon sokat s a Mumm, meg a jófajta Heidsieck fejükbe szállt a legényeknek. Tisza István gróf ur híres huzsárjai: a kormányparti fiataljai és vénei mulattak akkor pezsgő mellett egész délután s csak akkor álltak fel az asztalok mellől, mikor staféta jött a nagy palotából.

— Jöjjenek a nagyságos és méltóságos urak, kezdődik már . . .

És amíg az urak javában öntötték magukban a gyöngyöző italt, a képviselőház buffetjében Kossuth Ferencz és Justh Gyula limonádét ittak. Pezsgő és limonádé! Édes isten, micsoda elfajulás, — gondolta Tisza, mikor látta az ellenzéki vezerek lanyha és semmitse jelentő italát. Nos, azon az estén, nyolcz óra lehetett akkor, Tisza István is be ment a buffetbe, Amint meglátta Kossuthot és Justhot, feléjük tartott s megállott az asztaluk előtt.

— Hát ti limonádét isztok? kérdezte mevetve.

— Igen, — szölt Justh. — A fejem fáj, meg nagyon melegem van.

— Helyes Gyulám. Az én embereim csak hadd pezsgőzzenek — vágta oda mosolyogva a miniszterelnök.

Just megdöbben erre a kijelentésre s csak ezt mondta válaszképpen:

— No akkor te valami rettenetes törvényteleniséget akarsz elkövetni!

Tisza Istvánnak erre már nem volt megjegyzése. Sarkon fordult és kiment.

A többi ismert dolog: Perczel meglobogtatta a zsebkendőjét s a mámoros többség kábultan és zavaros fejfelállt. A lex-Danielnek ez volt a születése.

Ez a kormányparti mamelukok vakmerő tagadásával aljas hazugságnak bélyegzett igazság története.

Vármegyénk és vidéke.

Hajdúvármegye választói.

Az 1905. évben.

Hajdúvármegye központi választmányá pénteken délelőt Rásó Gyula alispán elnöklésével ülést tartott, melyen az 1905. évi képviselőválasztók névjegyzékét állították össze. Az összeállítás szerint a vármegyében — Borsörmenyt nem számítva — a képviselőválasztók összes száma 8211. A nanási kerületben a legnagyobb a választók száma. Egyebként kerületenként és községeként a választók így oszlanak meg:

Hajdunánási kerület: Nanas 1480, Hadház 687, Tegás 125, Samson 212, H. Dorog 764, összesen: 3268.

Nádudvari kerület: Földes 496, Kaba 507, Püspökadány 469, Nadudvar 327, Etyek 158, Tetetlen 133, Cségye 95, összesen: 2185.

Hajduszoboszlói kerület: Hajduszoboszló 1824, Baima/ujváros 268, Vámospércs 275, Szovát 240, Mikepécs 111, Alsó-Felsőjózsa 40, összesen: 2758.

Hajdúvármegye állandó választmányá. Az állandó választmány tagjainak megbízatása lejárván, a választmányt újra meg kellett alakítani. Hajdúvármegye közgyűlése az alispán által ajánlott 30 tagot elfogadván, állandó választmányi tagokul, a jövő 1905. évi január 1-től kezdődő megbízatással: Rásó Gyula, mint elnök, Weszprémy Zoltán, Pákozdy Sándor, Dávidházy Sándor, Dalmy Barna, dr. Czeglédy Mihály, dr. Losonczy Álmos, Latinovits Mihály, Péntes Sándor, Fischbein Ignác, dr. Baltazár Dezső, ifjabb Mórócz Pál, dr. Popper Mór, Lévy Márton, Lojka Károly, Kálmán Lajos, Padrah Sándor, Weszprémy Kálmán, Kovács Gyula, G. Tóth Mihály, Sinay Antal, Adler Samu, Csapó István, Farkas Pál, Simon Károly, Hagen Sándor, Piacek Sándor, Weszprémy István, Tóth M. Pál, Dávidházy János bizottsági tagok egyhangulag megválasztották.

Hivatalvizsgálatok. A központi járás főszögabiraja, Orosz Endre csütörtökön Vámospércs, pénteken Hajdusámson községek jegyzőit hivatalait vizsgálta meg.

Választási mozgalmak Bihar-megyében. Magásra kezdenek felcsapni a választási mozgalmak Bihar-megyében is. Harczra készülnek a pártok úgy az ellenzéki, mint a kormányparti oldalon s a nagy mérkőzés talán sehol sem lesz hevesebb az országban, mint Bihar-megyében. A mostani ellenzéki kerületekben természetesen felállnak az összes ellenzéki képviselők s is-

mételten megküzdnek a mandátumért, viszont kevés kivétellel harezba megy ellentük a szabadelvűpárt. A nagy választási mozgalmak előjeléről adnak hírt tudósítónk. A berettyó-ujfalui kerületben karácsony második napján jelölő gyűlés lesz, amelyet megelőzőleg Leszkay Gyula országgyűlési képviselő mond beszámoló beszédet. A belényesi kerület képviselője, Bartha Ferencz december 26-ikán megy le kerületébe s előbb Belényesen, majd a választókerület többi községében mond kortes beszédek. Karácsony után különben teljes erővel indul meg a kortesélet a vármegye minden kerületében, akkorra ugyanis már nyilvánosságra kerülnek a szabadelvűpárti jelöltek nevei is.

Egy királyi pár regénye.

(Lujza találkozott a gyermekeivel.)

— december 23.

A ma reggeli lapok mind azt hozták hírül, hogy Lujza hercegnő úgy utazott el Drezdából, hogy gyermekeit nem láthatta. Bécsből jelenti tudósítónk, hogy ez nem felel meg a valóságnak. Montignoso grófnő igenis látta két gyermekét, a legnagyobb fiút, a trónörökösöt és a legkisebbiket. Kerülő uton jutott el ez a hír Bécsbe, mert most Drezdából minden táviratot erősen megcsonkítanak, úgy, hogy ezekből a valóságot megtudni nem lehet.

Tudósítónk bécsi híradása után a következő érdekes részleteket jelenti nekünk telefonon.

Lujza levele.

A szerencsétlen Montignoso grófnő még szeptember havában elhatározta, hogy kerüjön bármibe, de viszont akarja látni a gyermekeit.

Nem tudott többé anyai szenvedélyén uralkodni s azért hosszú, megható levelet írt volt férjének, Frigyes Agost szász királyoknak. A levél egyik passzusa így szólt:

Egy összezuzott szívű, földig sújtott, megalázott teremtés könyörög Felségednek: engedje viszont látni gyermekeit. Hiszen még a vadállatokkal sem bánhatnak olyan kegyellenül, hogy elszakítják tőlük magzataikat anélkül, hogy még egyszer láthassa őket. Felséged irgalma hártalan. Rettenetes bűnöm megbocsátását nem remélem, nem kívánom . . . hanem a gyermekeimet. Felséged, engedje meg, hogy még egyszer karjaim közé szoríthassam azokat, akik miatt még élek . . .

Felséges uram és királyom! Kegyelem. . . Elmult szeptember hónap, de a levélre válasz nem érkezett . . .

A királyi férj tilalma.

Lujza azonban nem adta föl a reményt. Írt még egyszer Drezdába; levelében most már a karácsonyi ünnepeket is belevegyítette s csak arra kérte volt férjét, hogy annyit engedjen meg, hogy néhány apró ajándékot adjon gyermekeinek.

Erre a levélre is készült a válasz, de nagysokára mégis érkezett Firenzébe egy sürgöny Montignoso grófnő címére. Drezdában adták föl. A távirat szó szerint így szólt:

Ó felsége leghatározottabban megtilt minden közeledést.

Főhadsegéd.

A főhadsegéd még a nevét sem tartotta érdemesnek aláírni.

Lujza azonban válaszolt és ismét könyörgött . . .

Horreth kisasszony.

Ekkor belátta, hogy ezen az uton sohasem láthatja viszont gyermekeit. Más gondolt tehát.

Egy bizalmas komornáját — aki a királyi palotából a száműzetésbe is követte — elküldötte Drezdába, hogy ott érintkezésbe lépjen Horreth kisasszonynyal, gyermekeinek egyik nevelőjével. Ez a leány mindig jó szívvvel volt a boldogtalan asszony iránt s gyakran meglepte, hogy a kis hercegek és hercegnők egy-egy hajfürjtjét, vagy csecsebecsét juttatta el az anyjukhoz.

Horreth kisasszony eleinte hallani sem akart arról, hogy az ő közvetítésével találkozzék Lujza a gyermekekkel.

— *Börtönrel fenyegetett bennünket ő felsége — mondotta a leány — ha csak eszünkbe is jut ilyesmi . . .*

A komorna azonban olyan élénken festette le a szerencsétlen anya fájdalmait, boldogtalanságát és elhagyatottságát, hogy Horreth kisasszony engedett . . .

Miben és hogyan állapotodott meg a komornával, senki sem tudja. A valóság csak annyi, hogy Montignoso grófné, amikor elhatározta, hogy Drezdába megy, *biztosan tudták, hogy gyermekeivel találkozni fog.*

A viszontlátás.

Lujza korán érkezett meg a Bellevue szállodába. Sűrűn le volt fátyolozva, nem ismerte meg senki. A kíséretében levő hölgy szintén le volt fátyolozva. Ennek a nőnek a kezében hatalmas csomagok voltak.

— A tizenkettedik szobát keressük, — mondotta a portásnak.

A tizenkettedik szobában pedig már voltak. Egy fiatal leány és két gyermek. A leány Horreth kisasszony volt, a nagyobbik fiucska a trónörökös, a kisebbik pedig Lujza legkisebb gyermeke.

A két gyerek egy képes könyvben lapozgatott, amikor hirtelen fölszakitották az ajtót.

A sok megpróbáltatáson keresztül ment asszony, mintha villám sújtotta volna le, úgy állott meg az ajtóban. A trónörökös közelebb ment hozzá és alig hallhatóan mondta:

— Mama . . .

Erre Lujza sikoltva rohant feléje és karjaiba zárta. Zokogott és csókolta ott, ahol érte. Majd a másik gyermekét zárta karjai közé, s lehatyalt vele a pamlagra.

Horreth kisasszony és a komorna szintén sirt. A csöndességet a trónörökös zavarta meg:

— Hol voltál oly soká mama?

— kérdezte, miközben a grófné térdeire hajolt.

— *Messze voltam!* — zokogta a volt hercegnő s csókokkal zárta le a fiucska ajkát.

Az ajándékok kipakolása következett ezután s ez elterelte a gyermekek figyelmét.

A viszontlátás örömei azonban nem tartottak soká, mert a gyermekeket vissza kellett vinni a királyi palotában.

Mikor elvitték őket, a grófné *ajultan esett össze.*

A gyermekei után.

Nagysokára magához tért s akkor szinte eszelősen kezdte kiabálni:

— A gyermekeimet . . . A gyermekeimet akarom látni . . .

A komorna csitotta, megnyugtató próbálta, de sikertelenül. Az asszony annyira izgatott volt, hogy nem lehetett többé vele beszélni.

— *Megyek a gyermekeimhez!* — mondotta hirtelen és magára kapta téli bundáját.

A komorna nem bírta visszatartóztatni. A drezdai nép ezalatt valahogy megtudta, hogy volt trónörökösönje ott van, úgy, hogy amikor kilépett a szálló kapuján, már nagy ember csoporttal találta magát szembe. A közönség nagyon rokonszenvesen fogadta a grófnét. Mikor megtudta, hogy a palotába akar menni, a nyomába szegődött.

A csendőrök és Lujza.

A palotát azonban már zsendőrök vették körül. A kapunál rendes körülmények között katonai őrség áll, most azt csendőrökkel helyettesítették. Mikor a volt hercegnő be akart lépni, *fegyvert fogtak rá.*

— *Parancsunk van!* — monddta harsányan a parancsnok — *hogy senkit be ne bocsássunk! Aki nem engedelmeskedik ennek a parancsnak, lelőjük.*

Montignoso grófné megrendülten lépett vissza és szó nélkül megfordult.

A közönség erős kifakadásokkal illette a csendőröket, de azok rá sem hederítettek.

Mire Lujza visszaért a szállóba, ott találta a bűnügyi biztost, aki meghagyta neki, hogy az első vonattal utazzék el, ha nem engedelmeskedik, erőszakot használnak vele szemben.

A hercegnő nem szólt semmit, csak azt a zsebkendőt szorongatta szívéhez, amelyet a trónörökös otfelejtett.

Mi az újság?

Gyilkosok udvari ebéden. Belgrádból irják, hogy az ottani diplomácia körében kínos feltűnést kelt, hogy a királyi gyilkosságban kompromittáltak ezredest meghívta az udvar az orosz követ tiszteletére adott diszabédre. A diplomaták a tapintatlanság korrigálására lépéseket tettek.

Meggyilkolt gyolcsos tót. A hontmegyei Haraszt község határában borzalmasan kegyetlen rablógyilkossági merénylet történt e hét elején. Kedden délelőtt egy kocsin házaló gyolcsáros tót árult a piacz téren késő délutánig. Estefelé összepakolt és kocsijával elhajtott Balassa-Gyarmat felé. Tegnap hajnalban aztán a járókelő emberek egy szekeret találtak Nénye község közelében az utszéli árokban és a kocsi alatt egy vértől borított emberi holttestet. Az esetről azonnal értesült az előljáróság és a csendőrség, mely utóbbi helyről egy őrző rögtön a helyszínré sietett és a nyomozást megindították. A hullán talált ruházat zsebeiben irások voltak, melyekből megállapították, hogy a meggyilkolt embert

Hostya Antalnak hívják és az árva-megyei Zakamene Klisa községből való házaló. A további nyomozás során megállapították azt is, hogy a szerencsétlen embert kirabolták. A gyilkosság gyanuja Blahó János és Trestyán Péter csabi lakosokra irányult, akik a tett elkövetését tagadják ugyan, de a gyilkosság idejét nem tudják igazolni. A megtartott házkutatás alkalmával Trestyánnál egy véres baltát is találtak, mely megerősítette az ellene felmerült gyanút. Blahót és Trestyánt le tartóztatták.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Ma, szombaton, december 24-én **szünet.** A karácsonyfák szende szép ünnepét megüli a szintársulat is.

Hajduk hadnagya. Hiába, az operettek aranykora lejárt: kezd leszálni az operette istenek a konya. A jó közönség beleunt a sok egy kaptara teremtett hajzihóbe, akrobata mutatványokba, széllal bélelt semmiségekbe. Akár Hajduk hadnagya, akár nem, a sorsuk egy az lyen tánczos dallamos játékoknak: csendes ugalom. Ma este is meghallgatta a kö ön ég Mez i szép énekét, a többiek mőkazasait, de igen keveset figyelt a őrténőre, zínészek, ho y mégis neminen ű hatást csikarjanak ki: rögtönztek megdő bentően. Ez nem művészet.

Tüntetés a színházban — a kritikus ellen. Pozsonyban irják a következő érdekes eseményt: „Nevetséges és meg nem engedhető tüntetésre használták föl színházunkat szombaton este. Tudnivaló, hogy a „Hirado“, illetőleg e lap műkritikusa, Ejury Jenő dr. kemény kritikát mondott a legutolsó újdonságról, a „Fecskefészek“-ről annak skandalózus, valást fitymáló tartalma miatt és a szereplők közül is kellő módon rendreutasította Nyáray Antalt folytonos kvalifikálhatlan extemporálásaiért. S mind-hogy Szendrey Mihály igazgató épen ekkor nem volt Pozsonyban, ezt a körülményt arra használták fel, hogy egy pár markos ifjut bocsátottak ingyen a földszintre, kiknek az volt a feladatuk, hogy Nyárayt minden jelenése után zajosan üdvözöljék és Ejury urat megabczugolják. A botrány pár percig tartott. A fiuk folyton éljenztek Nyárayt és abczugoltak Ejuryt, úgy, hogy a közönség is felháborodással utasította vissza a bvtványt s több uri ember el is hagyta a színházat. Valóban hallatlan az, amit a pozsonyi színházzal tesznek, egy olyan színházban, mely annak idején a világ első drámai intézetének, a Hofburgtheaternak az előiskolája volt. Ha ez így tart tovább is és a városi hatóság s a színügyi bizottság rövidesen utját nem állja ezen tüzelmeknek, legjobb lenne rögtön levenni a színház feliratát s azt az „Allamilag subvencionált tingtangit“ felirattal helyettesíteni, hogy az idegenek, kik e házba vetődnek, ne vigyék magukkal a pozsonyi közönség műizléséről a lehető legrosszabb véleményét. Meg vagyunk róla győződve, hogyha Szendrey igazgató itthon lett volna, a botrány sem történt volna meg, már csak azon okból sem, hogy becsületes neve és művészi hírneve az ország színe előtt egy ilyen szomorú ügygyel kapcsolatban szerepeljen“.

Karácsonyi előadások. Karácsonyszombatján nem lesz előadás. Vasárnap d. u. színpad kerül a „Boccaccio“ című ope-

rett félhelyárrakkal. Az operett főbb szerepeit Sugár Aranka, Rózsa Lili, Krémerné Lili, Havasy Szidi, Rományi Mária, Krémer János, Mezei Andor, Karacs Imre, Szilágyi Aladár és Iványi Antal játsszák. — Este színre kerül Meyer Freur Vilmos 5 felvonásos színműve a „Heidelbergi diákélet“ a legutóbbi szereposztással. — Karácsony másodnapján hétfőn d. u. színre kerül a „Czigánybáró“ című 3 felvonásos operett fél helyárrakkal. Este pedig a „Tékozló“ című regényes lesz a premiere.

Irodalom.

Új könyvek. Szávay Gyula két új kötete ma jelent meg. A verseskötet címe „Vitézi ének és más új versek“, — a prózai kötete: „Csokonai köszöntése és más beszédek“. A díszes új kötetek a kiváló szerzőnél (iparkamara) kaphatók egyenkint 2 kor. árban. Szávay újabb két kötetét a legmelegebben ajánljuk és ösmertetni fogjuk.

Ifjabb Móricz Pál új könyve, a Barangolások című kötet is megjelent igen tetszetős kiállításban. Több mint 7 ivre terjed. Az előfizetők és megrendelők egy koronáért kapják, míg a kötet bolti ára 2 korona. A könyv szétküldését karácsony után kezdi meg a szerző és a legrovidebb idő alatt, még ez évben megkapják úgy a helybeli, mint a vidéki megrendelők.

Két kalendárium című híreben ezeket az ajánló sorokat írja „A város“ lap társunk:

Két kalendárium jelent meg a napokban városunkban: a Debreczeni Képes Kalendárium és a Debreczeni Független Ujság Nagy Képes Kalendárium. Az első Veesz Imre főjegyző, utóbbit ifjabb Móricz Pál, a kiváló és minden ízében magyar író szerkesztette. Mindkét naptár gazdag és értékes, és érdekes tartalommal jelent meg és éppen azért mindkét érdemes munkát egyenlő szeretettel ajánljuk olvasóink figyelmébe.

UJDONSÁGOK.

Debreczen gázfogyasztása.

És a fogyasztási árak.

Debreczeni Jenő, a városi gázgyár buzdó és szakavatott igazgatója érdekes tanulmányt közölt „A város“ című városi lapban a gáztermelésről, a gázfogyasztásról.

Érdekes összehasonlító kimutatási táblázattal bizonyítja be, hogy valótlán, miszerint a debreczeni árak túlmagasak volnának, sőt a kimutatás adatainak előre bocsátása után — ezeket írja:

„Tényleg a legalacsonyabbak közé tartoznak még a külföldi nagy városokhoz hasonlítva is és Magyarország vidéki városai közül csak Szeged állítható mellé, hol azonban a fogyasztás sokkal nagyobb, a szén sokkal olcsóbb és a gázrabér, valamint a kezelés ára is magasabb, mint nálunk. Határozottan állíthatjuk, hogy legolcsóbb a gáz Debreczenben a vidéki városok között, sőt aránylag Budapestet sem véve ki.

Ily körülmények között a város joggal kívánhatja a jelenlegi árak fentartását. Ezáltal nem adóztatja meg a fogyasztót, mint ahogy a szép irázist hangoztatják, hanem nagyon is jutányos árak mellett a közszélokra is megtakarít jelentékeny összeget. Éppen ellenkezőleg, ha a város az árakat már most minden más város árai alá süllyesztené, ezzel az egész polgárság rovására — szabvenzióban részesítene a gázfogyasztókat. — Mindenesetre célja legyen a városnak az olcsó gáz szolgáltatása, de az árcsökkenés csak indokolt esetben történjék. Én ilyen indokoknak azt tartom, ha például már ki lesz fejlesztve teljesen a világítás és annak ára is ki lesz fizetve; ha a gáz előállítás technikájában olyan változás állna be, mely az előállítás költségeit lényegesen leszállítaná, vagy ha más magyar városok olcsóbbá tennék a világítást, mint a miénk. De csak úgy vaktában, minden igazi ok nélkül leszállítani az árakat mégsem lenne tsnácsos. Utját vág-nánk minden reménynek, hogy valaha ez intézményt fejleszthetjük és elég lenne a szén árának lényegesebb áremelkedése, hogy súlyos deficitbe essünk. Gondoljuk meg, hogy ha a gyár társulatnak képeznek vagyonát, és tizedeken át ki lenne zárva, hogy a közönség árleszállítást követelhes-sen, fékezük tehát az önérdék rugóit a saját városunkkal szemben is, ahol a nyereség nem idegen zsebbe vándorol, hanem kerülő uton megint a közönségre száll vissza.

A magyar artista sorsa.

[Támadás Bodrogi komikus ellen.]

Az Angelotti Vilmos magyar artista társulatának a debreczeniek előtt is kedvencz tagja volt Bodrogi József komikus, aki éveken át szerepelt a Bika nyári-színpadán. Kedvencz volt az orfeumi közönségnek és hogy az elmúlt nyáron itt nem mókázhatott, mint mondják, annak valami az előző évben támadt affér volt az oka.

Most Budapestten támadt Bodroginak afférja, a mely kevés jóvilágot vet a budapesti szedett-vedett nemzetközi artista életre.

Bodrogit, az egyik társulatnál, melynek ő volt az egyetlen magyar honi tagja, félholtra verték. Erről a csunya esetről a következőket írják Budapestről:

Bodrogi József ösmert komikusnak kellemetlen afférja támadt a budapesti Tátra mulatóban. Bodrogi József, a Tátra mulató egyetlen magyar nyelvű tagja már hónapok előtt észrevette, hogy bántalmak érik az igazgatóság részéről. Daczára nagy sikereinek, ő kapja a legrosszabb helyet a programban és míg más szereplők működési ideje tíz perczen van megszabva, neki csak öt percig szabad magyarul énekelnie. Jó ideig tűrte ezt a bánásmódot de végre is megunt és tegnap este így szólt Grünerhez:

— Igazgató ur, tovább nem tűrhetem az ön és az egész személyzet működését. Látom, hogy ez nem csupán nekem szól, hanem arravaló, hogy kiüldözzenek innen engem, az egyetlen magyar tagot!

Az igazgató ur itt durva szavakkal félbeszakította Bodrogit, azt mondta, hogy hiába erőlködik, ebből a dologból nem lesz nyilvános botrány. Különben is itt a közönség előtt nem tárgyal, hanem vonuljanak be a szeparéba, a többi tagok előtt adja elő a sérelmét. Bodrogi belement a csapdába. Este nyolcz órakor bevonultak

egyik szeparéba és felszólította Bodrogit, hogy mondja el a sérelmeit. Bele is kezdett a mondókájába, de mire a végére ért, felugrott a mulató német komikusa, Hartán és szidni kezdte Bodrogit. Ez jel volt a háborúra.

Az első ütést Grüner, a másodikat Kovács titkár, a harmadikat Hartán adta. Bodrogi ekkor már tele volt vérrel, tá-molygott de azért próbált védekezni. Fel-emelte az öklét és ráütött Hartánra. A tagok csak ezt várták, rávetették magukat Bodrogira és addig ütötték, míg össze-esett. Akkor egyik szolgáló kocsi-ra tette és hazavitte. A közönség ezalatt nyugodtan gyülekezett a mulatóban, mit sem tudva az egész botrányról, csak azt látták, hogy Bodrogi nevét kitörölték a programról és helyébe Hartán számát tették. Ha valaki kérdezősködött Bodrogiról, azt a választ kapta, hogy beteg lett.

Bodrogi ügye a magyar artisták körében nagy szenzációt keltett. Régen ismerték ők Grüner ur erőszakos támadásait a magyar nyelv és a magyar művészek ellen, de hogy ennyire merészked-jék, senki sem hitte volna. A magyar artisták egyesülete külön gyűlést hirdet ebben az ügyben, elégtételt fognak szerezni Bodroginak ezért a sértésért, amely orvul érte hivatása teljesítése közben.

— **Hitközségi diszgyűlés.** A debreczeni izraelita hitközség e hó 26-án avatja fel a József-királyi főherceg utcában épített díszes hitközségi emeletes épületét. Külön meghívón tudatják, hogy: a debreczeni izraelita hitközség új tanácstermének felavatása és ezzel kapcsolatosan a Reichmann Armin hitközségi elnök arczképének leleplezése alkalmából 1904. évi december hó 26-án, d. e. 10 $\frac{1}{2}$ órakor (a hitközség József kir. herceg utca 26. szám alatti házában) diszgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Megnyitó beszéd. Mondja: Stern József r. b. elnök. 2. Házfelavatás. a) Ének: Tolotzko Nándor kántor és énekkara. b) Felavató beszéd. Tartja: Krausz Vilmos főrabbi. c) Ének: Tolotzko Nándor kántor és énekkara. 3. Képleleplezés. Ünnepi beszéd. Mondja: dr. Popper Mór iskolaszéki elnök. 4. Hymnus: Tolotzko Nándor kántor és énekkara.

— **Rákosi Jenő Debreczenben.** A magyar ujságírók legkiválóbbja Rákosi Jenő, a „Budapesti Hírlap“ főszerkesztője, mint levélben a Csokonai-körrel tudatta, az országos évszázados Csokonai ünnepre Debreczenbe jön.

— **Előfizetőink figyelmébe.** Nagy képes naptárunk a „Debreczeni Független Ujság“ minden előfizetőjének megküldötte a kiadóhivatal. Ha netalán mégis akadna valaki, aki tévedésből vagy más okból nem kapta volna meg a naptárt, sziveskedjék a kiadóhivatalhoz fordulni, ahol intézkedni fognak a naptár megküldése iránt. E helyt megemlítjük azt, hogy *ujjonan belépő előfizetőink szintén megkapják ajándékképpen a naptárt.* (A kiadóhivatal Piacz-utca 47. és 49. sz. alatt van; telefonszámjaink 339. és 18.)

Orák, ékszerek
legolcsóbban

Halász Nándornál

DEBRECZEN,
Piacz-utca 24. sz.

— **Uj állampolgárok.** China Oszvald olaszországi honos, a guti iparvasut pályafelügyelője és Ernst Károly csehországi honos mozdonyvezető folyamodtak a városhoz Debreczen város községi kötelekebe való felvételeik tárgyában.

— **Ingyen tűzifa a városi szegényeknek.** Debreczen város sok ezernyi hold erdőnek a birtokosa, tehát illő- és emberbaráti kötelessége gondoskodni a télviz idején didergő, fázós szegényeiről. A gazdag város, a fejlődési erdőbirtokok ura minden télen ingyen fát oszt ki a szegényei között; kár, hogy nem karácsonyt előzőleg kezdik meg; mert így sok szegény háznál hidegen marad a kormos kis tűzhely. A városi ingyenfa osztását a jövő héttől, kedden kezdik meg a városháza udvarán. Ingyen tűzifában azok a szegények részesülnek, a kik a kerületi rendőrkapitányságok igazolványával a városházán Illéssy Gyula jegyzőnél jelentkeznek.

— **Meghaltak:** Beregszászi Mihály ev. ref. 72 éves, Erdei Margit ev. ref. 3 éves, Pap Katalin ev. ref. 16 éves, Szilágyi Sándor ev. ref. 1 hónapos, özv. Saitz Sándorné Staul Zsófia r. kath. 39 éves.

— **A honvédséghez áthelyezett t. tisztek.** A honvédelmi miniszter a cs. és kir. hadsereg tartalékából tömegesen helyezte át tartalékos hadnagyokat. A debreczeni 3. d. honvéd gyalogezredhez a következő tartalékos hadnagyokat helyezte át: — Sternberg Ármint, Schmidt Rikárdot, Halász Hermaant, Simanóczy Sándort, mindannyijukat a cs. és kir. 19. d. számú gyalogezredtől.

— **Debreczeni szobrász pályázata.** A napokban járt le Békéscsabán a Kossuth-szobor pályázata. Hét pályamű érkezett a szobor bizottsághoz. Tóth András debreczeni szobrász és Horvay János két-két mintával vesznek részt a pályázatban, mintákat küldöttek be még: *Mogyoróssy Gyula* gyulai szobrász, *Felek Gyula* Párisban élő magyar szobrász és *Gerenday Antal* budapesti szobrász. A szobormintákat a Vigadó zöldtermében helyezték el és a karácsonyi ünnepek alatt a közönségnek is bemutatják s az így begyűlt jövedelmet a szobor-alap javára fordítják.

— **Karácsonyi postaforgalom.** A postaigazgatóság a közönség tájékoztatására az alábbi közlemény közzétételére kért föl bennünket. A bérmentetlen vagy hiányosan bérmentesített levélpostai küldemények kézbesítése alkalmával a közönség sokszor nem volt tisztában azzal, hogy portó fejében mit kell fizetnie, ami egyes esetekben visszaélésekre adott alkalmat. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur az ily esetek kiküszöbölésére azt a külföldön is elfogadott rendszert léptette életbe, hogy a címzett által portó fejében fizetendő összeget a kézbesítő postahivatal magára a küldeményre felragasztandó portójegyekkel tünteti ki, úgy hogy a címzett a kézbesítő által követelt portóösszeg helyességéről most már a bérmentesítési szabályok ismerete nélkül is nyomban meggyőződhetik. E rendszer tehát módot nyújt a közönségnek, mint a legérdekeltbb tényezőnek, hogy minden megkáróztatási kísérlet vagy, visszaélés ellen hathatósan védekezhesek. E tekintetben a közönség a leghelyesebben teszi, ha a megfelelő portójegy felragasztásával nem fedezett levélportót nem fizeti meg, hanem saját jól felfogott érdekében a tényállást akár szóval, akár írásban (díjmentes közönséges levélben), akár pedig

valamely közönségi postahivatal panaszkönyve útján tudomására hozza a postaigazgatóságnak. Ha az illető küldemény súlyos átvételére sulyt helyez, a kívánt díjat fizesse meg, de a borítékot, melyről a megfelelő portójegy hiányzik, küldje be, hogy a vizsgatérítés iránt intézkedhessen és a hibás közeg ellen eljárhasson a postaigazgatóság. A közönség ezáltal módot nyújt minden eset megvizsgálására és minden visszaélés megszüntetésére.

— **Tanítók gyűlése.** A debreczeni ref. tanítótestület pénteken délután három órákor az Egyháztérben levő helyiségében gyűlést tartott, melyen Tassy Miklós tanító elnökölt. A gyűlés legfontosabb tárgyát a modern rajzoktatásnak a helybeli elemi iskolákba való bevezetése képezte.

— **Nagyon szeretett.** Nagy csapás borította gyászba a messze földön ismert, híres hegedűs Magyar családot *Magyari Lajos* halálával. A szive, az a mélyen, igazán szerető jó szive ölte meg az élete javakorában. Meghalt a felesége után, akit rajongásig szeretett. Az életerős embert annyira lesújtotta ez a csapás, hogy súlyos betegségbe esett. Szerető testvérei Budapestre vittek és mindent elkövettek, hogy megmentsék, de hiába. Péntekre virradóra meghalt *Magyari Lajos*. Holttestét testvérei hazahozatják és itt Debreczenben fogják eltemetni a felesége mellé, akit olyan nagyon szeretett... és ha zokogni halljátok a Magyaritestvérek hegedűjét, hallgassátok áhitattal, mert a hegedű hurján az ő fájdalma sir...

— **Köszönetnyilvánítások.** A következő sorok közlésére kértünk fel: *Kontsek Géza* kereskedő ur a helybeli fűszerkereskedők alkalmi egyesülése nevében a szokásos újévi ajándékok megváltása címén 100 koronát küldött be hozzánk az izraelita szegények között leendő kiosztás céljából. Midőn ezen adományt köszönettel nyugtáztuk, köztudomásra hoztuk, hogy ezen összeg a szegények tűzifával való ellátására fog fordíttatni. Debreczen, 1904. decz. 23. A debreczeni izr. hitk. előjárósága.

A debreczeni fűszerkereskedők alkalmi egyesülete megbízásából az új évi ajándékok megváltása címén *tek. Kontsek Géza* ur az ágost hitv. ev. egyház szegényei között leendő szétosztás céljából 50 korona, azaz ötven koronát juttatott kezembe. Fogadják ezen nagylelkű adományért a fent nevezett m. t. testület úgy az egyház, valamint szegényeink nevében is hálás köszönetünket. Debreczen, 1904. decz. 22. *Materny Lajos* főesperes lelkész.

— **Angelotti súlyos beteg.** A debreczeni mulatos kedvű közönség egy kedves ösmerőséről, *Angelotti Vilmosról*, a jól ösmert és sok tekintetben népszerű orfeum igazgatóról érkezik szomorú hír. *Angelottiné* írta egyik debreczeni barátjoknak, hogy *Angelotti* igazgató súlyos beteg. Az ösmerősök bizonyosan részvétellel fogadják ezt a hírt.

— **Siketnémák karácsonyfája.** A debreczeni siketnéma-iskolában megható karácsonyfá ünnepélyt rendeztek jószívű emberbarátok adományozásából. Az ünnepélyen nagyszámú érdeklődő közönség jelent meg, a városi tanács képviselőjében *Oláh Károly* tanácsnok. Az ünnepély igen kedves és megható volt, szinte könnyekig megindította a jelenlevőket a kis szerencsétlenek örömeinek látása, mikor az ajándékokat kiosztották köztük.

— **Veszedelemes kutyák.** A hegyesi tanyák lakóira valóságos rettegésben élnek, mióta *Steinfeld-féle* tanya majorosa *Szincsák János* két harapós kutyát tart, amelyek kolonc nélkül csatangolnak a tanya körül és lehuznak minden arra járó. A hegyesi tanyalakók feljelentést tettek a rendőrnégnél *Szincsák* ellen.

— **Halálozás.** özv. *Darvas Imréné* szül. *Fórris Juliánna* a családjával együtt szomorodottan jelenti férjének id. *Darvas Imrénének* f. hó 22. én, életének 62. dik évében történt elhunytát. Ma délután 2 órákor temetik a közkörház halottas házából.

— **Házi szarka.** *Balog Ferencz* 13 város utca 26. sz. a lakos panaszt emelt a rendőrségen, hogy nagymosás után mintegy 60 korona értékű ruhanemű hiányzott. Az a gyanuja, hogy házi szarka dézsmálta meg a ruhaneműt. A nyomozást a rendőrség megindította.

— **Lopás.** A jótékony nőegylet elnöke *Veressné Szathmáry Teréz* urnő szőlőjéből 200 darab szőlőkarót lopott el ismeretlen tettes. Nyomozzák.

x **Leopold Gyula**, az „Általános Tudósító” szerkesztője és hirdetési iroda tulajdonosa Budapestnél közel 10 év óta fejt ki agilis tevékenységet, hogy a sajtó és hirdetők érdekét összeegyeztesse. Bátran állítható, hogy *Leopold Gyula* irodája nagyban hozzájárult, hogy a reklam hazánkban is tervszerűen és hatásosan fejlődjék, hogy a kereslet és kínálat kényelmesebb és legolcsóbb közvetítője minél jobban emelje a forgalmat és befolyásolja a versenyt. Ismerik ma már a kereskedelmi, gazdasági és ipari üzletek, vállalatok, hogy az állandó, ügyes és észszerű reklamozás emeli hírnevüket, növeli forgalmukat, gyarapítja vagyonyukat. Nem oly könnyű azonban a sikeres reklamozás; nagy gyakorlat, tapasztalat, tudás és szorgalmas munka szükséges ehhez. Tudomásunk szerint *Leopold Gyula* nagy apparátussal dolgozó irodája felel meg kitűnően hivatásának és örövend nagy bizalomnak, miért is nemcsak a legnagyobb magyarországi, hanem a legtekintélyesebb és legelőkelőbb külföldi cégek is állandó üzletfelei, mert kiváló szakértelemmel, felülmulhatatlan pontossággal, odaadó lelkiismeretességgel és nagyon szolid árak mellett eszközöl bármiféle hirdetéseket, reklamokat úgy az összes budapesti és vidéki, mint a külföldi lapokban és naptárakban.

x **Általánosan legjobbnak elismert Orosz gummi sárczipők csakis Békés Lajosnál kaphatók.**

x **Letzter József** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme *Piacutca 44. Dr. Ujfaluassy-ház.* Állandó fényképiállítás a műterem kapubejáratánál lévő kirakatban látható.

x **Gőz-, sín- és óraműves-vasutak,** gőzgépek, laterna magicák, zörgők, gumibabák és állatok, trombiták, kardok, puskák és kockák, mindentéle társasjátékok, tréfás tombola nyereménytárgyak igen olcsón beszerezhetők *Mentze Henrik* ujdonságok áruházában.

x **Kéztáskák, pénz, szivar és oszigaretta-tárolók,** utibőröndök, ékszer- és fésű dobozok igen olcsón kapható *Mentze Henrik* ujdonságok áruházában.

x **Uraknak és hölgyeknek, fiataloknak és öregeknek** igen alkalmas ajándéktárgyakat kaphatunk olcsó szabott árak mellett *Mentze Henrik* ujdonságok áruházában *Piac-és Szent-Anna-u. sarkán.*

x **Olvassa el mindenki a Czeglédiné M. új fűszer- és csemege-üzletének mai számunkban közölt figy. lemmemeltő hirdetését.**

TÁVIRATOK.

Az ellenzék és az Andrásyok.

Budapest, december 23. A házszabályok mérsékelt szigorítására és a parlamenti reformra vonatkozólag az ellenzék és az Andrásy-csoport közt hír szerint az alábbi kötelező megállapodás jött létre:

1. Községenkint, illetőleg körjegyzőségenkinti szavazás ambuláns bizottságok előtt, minden községben más napon.

2. A fuvarbér, ellátási díj eltörlése.

3. A kerületek újbóli beosztása, a választók számarányának igazságos beosztásával.

4. A szavazati jog kiterjesztése, a census arányosítása, illetve egységeítése által.

5. A kuriai biráskodás fentartása.

Várják a balti hajórajt.

London, december 23. Sanghajból jelentik, hogy Kamimura tengernagy vezetése alatt három czirkáló elindult a balti hajórajt elé. A malaccai szorosnál 2 japán páncélos hajó tűnt fel. A japánok őrhajókat küldtek Singapore környékére, hogy megakadályozzák a balti hajórajt, hogy a francia kikötőkben szemet vehessenek fel. A czirkáló hajók folytonos összeköttetésben állanak egymással és azonnal jelenteni fogják Togonak a balti hajórajt közeledtét. A japánok haditerve ismeretlen.

Kiutasított királynő.

Lipcse, december 23. György szász királynak Drezdából kiutasított felesége ma ide érkezett és ügyvédje, dr. Ziene nyaraló lábán pihente ki az izgalmakat. A nála látogatást tett újságíróknak elmondta, hogy Monica hercegnőt biztonságban hagyta Firenzében. Elmondta, hogy a szász nép szeretete nagyon jól esett neki, de a férjében nagyon csalódott, mert mikor a palotába akart lépni, hogy gyermekeit lássa, fegyveres csendőrök ragadták meg. A lapok nagyon hüvösen írják a dolgról.

Port-Artur ostroma.

London, december 23. Kuropatkin azon táviratát, hogy Stössel ismét visszafoglalta a 203. méteres dombot, nem erősítették meg. Nogi tábornoknak az a célja, hogy a Kuszajantan erődöt a Liaotesantól elválgja. Az ostrom szakadatlanul tart.

Makó szegedi színigazgató.

Szeged, december 23. A városi tanács egyhangulag Makó Lajosnak adta hat évre a szegedi színházat.

Olvasóink rovata.

Az építő munkások válasza.

Folyó hó 12-én a „Debreczeni Független Ujság” hirt adott arról, hogy a városi tanács engedélyt adott a bábaképző intézet építvállalkozójának, hogy idegen munkásokat hozathasson, mert a helybeliek nem akarnak dolgozni.

Ez a cikk akkor jelent meg, amikor már a bábaképző intézetnél a rend helyreállott és a kőművesek felvették a munkát, a cikk közlése szerint a tanács nem indokolta meg, hogy miért is nem akarnak dolgozni a helybeli kőművesek, csak azt jegyezte meg (talán ijesztésből) hogy idegen munkásokat fognak hozni. Nos, a helybeli

kőművesek, midőn a cikk megjelent, már akkora munkába voltak, dolgoztak egészen egy hetet, még pedig munkakönyv nélkül, mikor a másik, vagyis a lefolyt héten kimentek a munkára, egyszerűen nem állították őket munkába, mert az idő nem alkalmas, „talán holnap” volt a munkavezető válasza. A helybeli kőművesek másnap szintén megjelentek, ekkor a munkavezető kijelentette, hogy a munka be van fejezve, mehetnek haza. A kőművesek megvárták a vállalkozót, Ungár Mór mérnök urat s miután az idő alkalmas, kérdezték a munkások megbízottjait, hogy miért szüntetik be a munkát és ha beszüntették, miért nem mondták meg szombaton a fizetésnél? Erre a vállalkozó azt mondta a kőművesek megbízottjainak, hogy *ugy e most jön az ünnep, hát kelene a munka is, a pénz is, most nekem úgy tetszik, hogy én nem dolgoztatok.* Akkor zárom be a munkát, mikor akarom, hogy miért és minek, ahhoz semmi közük nincs.

Tehát ime bizonyítja a jelen eset, hogy milyen jóakarattal atyailag gondoskodnak a munka adók az ő munkásaikról, mert mindég ezt hangoztatják.

Jelen cikkünköt azért közöljük, mert szükségesnek látjuk már azért is, hogy tájékozva legyen a nagyérdemű közönség és a „nagy tekintélyű városi tanács” is a történetekről, illetve megtudják a valódi eseményeket és úgy ítéljenek, mert idáig csak egy oldalulag ismertették. A „bába képzőnél” dolgozott

Kőműves segédek.

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése. Budapest, 1904. december 23.

Készaru bányadt.	
1905. októberi buza	8'80.—82
1905. áprilisi buza	10'15.—16
októberi rozs	7'07.—09
1905. áprilisi rozs	7'91.—93
októberi zab	—
1905. áprilisi zab	7'20.—21
1905. májusi tengeri	7'65.—66
juliusi	—
szeptemberi tengeri	—
1905. augusztusi repce	11'10.—20

Törvénykezés.

Gondatlan anya. Szebenyi Lászlóné hajdunánási lakosnő emberölés vétségével volt vádolva, mert augusztus 20-án a forró levest kitöltötte a konyhában és nem ügyelt arra, hogy a körülötte levő 19 hónapos Lajos nevű fia a leveshez ne érhesse. Véletlenül a gyerek oda ment a forró leveshez és magára rántotta. Az égési sebek következtében 8 nap múlva meghalt. Ezen gondatlanságért 20 korona pénzbüntetésre ítélték az anyát, aki belenyugodott. Az ítélet jogerős.

Tolvaj kocsis. Pataki Imre nádudvari születésű 17 éves kocsis e hó 5-én Tokai Sándor gazdájának a padlásáról fehérneműeket lopott. Tettét beismerte. A törvényszék 6 hónapi börtönre ítélte, ami ben megnyugodott. Jogerős.

Elítelt betörők. Annak idején részletesen írtunk azon betörésekről, melyeket Török Papp Imre hajduhadházi születésű 28 éves és Mátyás Vilmos 31 éves pinczerek követtek el a folyó év október hó elejétől kezdve november 10-éig Nagyváradon, Nyiregyházán, Debreczenben és Székelyhidon. Végre is rajtavesztettek és több rendbeli betöréses lopásért, amelyeket többnyire vendéglőkben és kávéházakban követ-

tek el, a bünpadra kerültek. Tettöket beismerték. A debreczeni törvényszék Török Papp Imrét 3 évi feyházra, Mátyás Vilmost pedig 1 évi börtönre ítélte. Az utóbbi belenyugodott, de Török felebbezett.

Karácsonyi ajándékok

Zsebkendő, Nyakkendő,
Gallér, Ing, Kézelő,
Harisnyák, Kötények,
Kávés terítékek,
Függöny, Szőnyeg,
Pamlag, ág- és asztalterítők,
Kocsi takarók

nagy választékban kaphatók

Donogán és Somossy

cézgnél

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Karácsonyi és Újévi ajándékok

legnagyobb választékban kaphatók

Hegedüs és Sándor

előbb László Albert és Társa
könyv- és papír kereskedésében

Kossuth-utca 11. szám.

Régi piac-utcai helyiségünkben

feltűnő olcsó árban

árusítunk el

felmaradt könyveket, képeket és zeneműveket. ←

Alkalmas

Karácsonyi ajándékok

egy-ruhára való szövetek:

Bluz szövetek, Selyem Bluzok,
Selyem és Csupke sálak, Színházi
fejkenők, Selyemkenők, Legye-
zők, Nyakkendők, Női kézi selyem-
és bőr-táskák, Diványpárnák, Zsebkendők

rendkívül olcsó leszállított árak mellett kaphatók

Bosznay J. és Társa

áruházában

DEBRECZEN, Kossuth-u. 5.

Karác
mélyen

Ha

női-

De

Kar

legalkalma

Orosz

és ele

ahol a leg

lisztek, to

szilva, ges

faj almák,

dennemü

hagyma k

máléliszt é

sütemények

V an s

közönsége: fe

karác

megtekintésér

szek, ugyszint

korkák, szalo

legnagyobb v

demü közöns

Meleg kávé,

Különleg

Telefon 7.

Karác

Karác

női div

me

SZAE

DEBR

Lesz

női div

flanell

**Nagy !
Karácsonyi vásár !**

mélyen leszállított árak mellett
Klein Sámuel

Halmágyi

cégvezető
női- és leány felöltők
áruházában.

Debreczen.

Karácsonyra

legalkalma abb bevásárlási forrás az

Oroszázi házi kenyár-sütőde

és ételmezési csarnok,
ahol a legfinomabb kalács és rétes
lisztek, továbbá akáczméz, dió, lekvár,
szilva, gesztenye, gomba. Gyümölcsök:
faj almák, körte, szőlő, valamint min-
dennemű főzelékek: rizskása, tojás,
hagyma köleskása, lencse borsó, bab,
máléliszt és griz. Finom fehér és luxus
sütemények a legelőnyösebb árban be-
szerezhetők.

Van szerencsém mélyen tisztelt nagy
közönséget felkérni a

karácsonyi kiállítás

megtekintésére. Mindenféle karácsonyfa di-
szek, ugyisint csokoládé alakok, likőrczu-
korkák, szalonzukorkák, csokoládé konfect
legnagyobb választékban állanak a nagyér-
demű közönség rendelkezésére.

Meleg kávé, csokoládé és tea kiszolgáltatik.
Különlegesség: Libamáj pástétom.

Kitünő tisztelettel

Riesz Lipót

Telefon 7.

czukrász.

Karácsonyi Vásár

női divatkelme áruházunkban
megkezdődött.

SZABÓ LAJOS FIAI

cégnél

DEBRECZEN, Rózsa-tér.

Leszállított árban

női divatkelmék, Gyapju-
flanellek, Mosó velezek.

A karácsonyi vásár

megkezdődött

a Nagy Bazárba,

hol mesés szép gyermek játékok
és ajándéktárgyak kaphatók óriási
választékban.

Kérjük a n. é. közönséget,
hogy saját érdekében szükségleteit
csakis

a legelső és legnagyobb

Nagy Bazárból

fedezze, Piacz-utcza, Bank-palota.

Rósenberg Emil.

Karácsonyfa díszek

Prágai sonka, szepességi virstli,
vegyes felvágottak, főző- és tea
vaj naponta friss. — Páczolt,
füstölt és olajos halak, Caviár,

csemege sajtok.

Belföldi-, Cuba-, Jamaika- és
Ananász rumok, — teák, thea
sütemények. — Csemege- és

karácsonyi cukorkák

legfinomabb minőségben legju-
tányosabb árakban

Tóth Kálmán

fűszer-, bor- és csemege
üzletében.

mélyen leszállított árakon.

Karácsonyfa díszek mélyen leszállított árakban.

Karácsonyfa díszek mélyen leszállított árakban.

Párisi világkiállítás 1900: „Grand Prix.“

Legmagasabb kitüntetés !

A gyár naponta
40,000 párt
készít.

Szent-Pétervári
SÁRCZIPŐK (Galoschni)
hócipők, Storm Slippers.

Csak
akkor
valódi,

ha a
talpán
e védjegy van.

Egyedüli főraktár: **Messtorff, Behn & Co Wien, I.**

Debreczenben egyedül: **BÉKÉS LAJOSNAL.**

Uj fűszer- és csemege-üzlet !

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy helyben
Csapó-u. 30. sz. (Deák-ház)

Czeplédyné M.

törvényszékiileg bejegyzett cég alatt egy a mai kornak teljesen megfelelő

fűszer- és csemege-üzletet

rendeztem be, ennél fogva abba a kellemes helyzetbe jutottam, hogy nagyra
becsült vevőimnek állandóan jó minőségű friss, minden a fűszer- és csemege-
üzlethez tartozó árukkal szolgálhatok. Állandóan raktáron tartok: cukor- és
cukorkák, kávé, rizs, mazsola, mandula, dió, nagybányai szilva és lekvár, min-
denféle halak és sajt, túró, citrom, narancs stb. **Disznóöléshez saját darálásu**
fűszerek és só raktár. Naponta friss pörkölt és darált kávé. Saját készítésű
gyalult és fejes savanyított káposzta, friss ásványvizek. Istvánalmi liszt és
korpa raktár, **naponta friss élesztő.** Naponta friss pörkölt és darált kávé.

CZEGLÉDYNÉ M.

fűszer- és csemege-üzlete, Csapó-u. 30.

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Borsy-féle pemetefü-cukor, köhögésnél a legjobb czukorka, 1 doboz 20 fillér. — Kapható Budai czukrászda, Jósá és Jóna drogueriájában.

Je cherche une dame, ou un monsieur parlant et enseignant très bien la langue française. Honoraire: ou un très bon diner ou souper quotidien en cerele familial, ou un honoraire pecuniaire.

Rendkívül olcsón lehet alkalmas Karácsonyi ajándékokat vásárolni a Schwarz-féle pipametsző és fényképező cikkek üzletben a városházával szemben.

20 kr. 25 drb. névjegy Horovitz Zsigmond papírüzletében Debreczen, Piacz-utca 12. Stenczinger-ház.

Felhívom a nagydemű közönséget karácsonyi kiállításom megtekintésére az ipar-testület dísztermébe, hol ajándék tárgyak vásárolhatók. Tisztelettel Antalffy Ferencz.

Sesta kerti . . . 1 l. 28 kr. } **Tóth Kálmán**
Hegyi kövidinka 1 l. 35 kr. } fűszer üzletében.
O Magyarádi. . . 1 l. 40 kr.

Butorozott szobát keres sürgősen, lehetőleg a piacz-utczához közeli utcákban magányos fiatal ember. Ajánlatok hely és ár megjelölésével „Szolid” czimen a kiadó hivatalba.

Január elsejére a piaczon vagy közelében egy két szobás garson lakás kerestetik. Czimek a kiadóba küldendők.

Csinosan butorozott külön bejáratu szoba azonnal kiadó. Széchenyi utca 27.

Debreczeni Szőlő- és Bortermelő Szövetkezet.

Érvényes 1904. december 15 től. Bor-árjegyzék. Érvényes 1904. december 15 től.

Palackozott borok:

	Korona érték.
1 liter fehér asztali	—52
1 „ I. rendü fehér asztali	—64
1 „ I. rendü vörös bor	—64
1 „ Rizling	—72
1 „ Pecsénye-bor	—80
1 „ Tramini	1.20
7/10 „ Rajnai Rizling	1.20
5/10 „ Chateau Debreczen	1.—
5/10 „ Aszu	2.—

Palackozott darabonként külön 16 fillért számítunk és azokat ugyanazon árbán vissza is vesszük.

Korsós borok:

10—12 literes kosár-üvegekben:

	Korona érték.
1 liter fehér asztali	—46
1 „ I. rendü fehér asztali	—52
1 „ I. rendü vörös bor	—52

Kosár-üvegek darabja 1 korona 80 fillér és ugyanazon árbán visszavesszük.

Ezen bor-árainkon Mayer Jenő ur fűszer- és csomago-üzlete kívül kizárólag részére töltve és csakis ott elárulitva:

	Korona érték.
1 liter szövetkezeti asztali	—72
7/10 „ Rapiai Rizling	—70
5/10 „ Chateau Debreczen	1.—
5/10 „ Aszu	2.—

Palacsok darabja külön 16 fillér.

Debreczen, 1904. de ezember hó.

Debreczeni Szőlő- és Bortermelő Szövetkezet
Simonffy-utca, városi bérház.

A legszebb és leghasznosabb karácsonyi és újévi ajándék
egy jó varró és himzőgép

mely a legjobb minőségben szereshető be

Schweitzer Testvérek
ozóg
varrógép és korékpár áruházában
DEBRECZEN, Piacz-u. 56. sz.,
a megyeház mellett

A divatos műhimzésben ingyenes oktatást adunk egy helyben, mint vidéken. Gépeink jóságáért

6 évi írásbeli szavatoltságot vállalunk. Eladások kedvező részletfizetésre is a legméréskeltebb árak mellett.

Ez évben jó ünnepem lesz

Mert

a Csanak üzlet mellett levő

Ruha Csarnokban

magamnak és családomnak

hihetetlen olcsóért vásároltam

téli kabátot, öltönyt, gyermek ruhát

Mindenkinek elbeszélem

Örüljön és menjen oda más is.

II. év
D
Egy óra.
Negyedév
Les
milyene
jegyük.
ter vez
milyen
Soha se
a jámbor
jön zav
miben n
kuvás é
gyarság
az alap
Deak
hivei k
czimbor
sanak a
politikai
Nag
Tisza gr
mány s
erősített
nézőpon
48-as ál
kintjük
vállalko
kisérti a
nek mo
hogya ki
zéből az
még a
hogya a
„épet”
kotmány
kamarila
rosban
háboru
egy mer
manak
kára mi
küzdelen
a piros
rezni gy
kinek te
a mi ált
szemben
magyar
gyengite
Vál
a pénz,
dörpusk
lesznek
a képvis
zeti állás